

BG

BG

BG

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 11.11.2010
COM(2010) 661 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И ДО
СЪВЕТА**

Преглед на управлението на риболовното усилие в западните води

SEC(2010) 1367

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И ДО СЪВЕТА

Преглед на управлението на риболовното усилие в западните води

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1 Цел и основание на прегледа

Комисията има за задача да извърши оценка на установения през 2003 г. режим на риболовното усилие¹ в западните води² в три аспекта — прилагането му от държавите-членки, условията за достъп до най-отдалечените региони в североизточната част на Атлантическия океан и ефективността на специфичните правила относно усилието в зоната западно и южно от Ирландия — така наречената биологично чувствителна зона (БЧЗ)³.

Настоящият преглед се основава главно на наблюдението от страна на Комисията на режима на риболовното усилие и на настъпилите в контекста на политиката промени, на информацията, предоставена от държавите-членки в отговор на технически въпросник, на извършената от НТИКР оценка⁴ и на предоставеното от ICES научно становище по отношение на БЧЗ⁵.

Резултатите от настоящия преглед ще бъдат използвани при вземането на решение относно бъдещите пътища за развитие на режима, които ще зависят от политическите насоки за реформата на Общата политика в областта на рибарството през 2012 г.

1.2 Регулиране на усилието в западните води

Режимът в западните води беше установен през 1995 г. с цел да се запази равновесието, съществуващо по време на пълното интегриране на Испания и Португалия в Общата политика в областта на рибарството, и да се избегне увеличаването на риболовното усилие в сравнение с равнищата, наблюдавани преди това интегриране⁶. Впоследствие регламентът от 1995 г. беше заменен с Регламент (ЕО) № 1954/2003. Основните характеристики на тези последователни режими са следните:

¹ Регламент (ЕО) № 1954/2003 на Съвета, ОВ L 289, 7.11.2003 г., стр. 1; Регламент (ЕО) № 1415/2004 на Съвета, ОВ L 258, 5.8.2004 г., стр. 1.

² Западните води обхващат североизточната част на Атлантическия океан на запад от Северно море и Норвежко море, включително изключителните икономически зони на най-отдалечените региони на Португалия и Испания.

³ Вж. член 3, параграф 4, член 5, параграф 2 и член 6, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1954/2003 на Съвета.

⁴ НТИКР, Доклад на работната група по режими на риболовното усилие SGMOS 09-05, част 3, юли 2010 г.

⁵ Международен съвет за изследване на морето, Становища на ICES от 2009 г., книжка 5, точка 5.3.3.1.

⁶ Вж. съображения 4 и 5 от Регламент (ЕО) № 685/95, ОВ L 71, 31.3.1995 г., стр. 5.

	Параметър, подложен на ограничение	Категоризация по зони и вид риболовни дейности	Метод за първоначално разпределение
Условия за присъединяване на Испания и Португалия	Брой на корабите и на едновременно присъстващите кораби	Ирландска зона: зона около Ирландия, в която достъпът е забранен; води на ЕО от зони VI, VII, VIIIabd на ICES, испански води от зони VIIIc и IXa на ICES, португалски води около Азорските острови и Мадейра, испански води около Канарските острови; кораби за дънен риболов, специализиран риболов (няколко групи сходни риболовни дейности)	преговори за присъединяване, които имат за цел да се замени системата за лицензиране на чуждестранни кораби с последваща формула, така че да се избегне нарушаването на моделите на риболов
Режим на риболовното усилие, установен през 1995 г.	kW-дни годишно; брой на корабите единствено за Испания по отношение на две подзони около Ирландия; пълно разпределение на усилието за държавите-членки	16 зони на равнище участък на ICES/зона на CECAF ⁷ ; дънни видове, дълбоководни видове, миди Сен Жак и морски рак/морски паяк; стационарни и теглени риболовни уреди, дължина на кораба над 15 m	декларирано от държавите-членки усилие, което е необходимо за усвояване на възможностите за риболов, включително неподлежащите на ограничение видове, без да се нарушава съществуващото равновесие при експлоатацията и относителната стабилност.
Режим на риболовното усилие, установен през 2003 г.	kW-дни годишно; пълно разпределение на усилието за държавите-членки	девет зони на равнище зона на ICES/зона на CECAF; дънни видове, с изключение на дълбоководни видове, миди Сен Жак и морски рак/морски паяк; дължина на кораба над 15 m, а за зоната на юг и на запад от Ирландия — над 10 m	декларирано средно усилие за петгодишния период 1998—2002 г.

Таблица 1. Преглед на последователните режими на риболовното усилие в западните води

2. НАСТОЯЩИЯТ РЕЖИМ И СВЪРЗАНИТЕ С НЕГО ПОЛИТИКИ

2.1 Характеристики на настоящия режим

Установеният през 2003 г. режим на риболовното усилие показва общо значително намаление на разпределението на максимално допустимото усилие за държавите-членки. Това се дължеше, наред с другото, на по-строг критерий за определяне на горния праг на усилието: той беше определен на равнището

⁷ CECAF: Комитет по риболова в централната източна част на Атлантическия океан. Западните води са разположени в зони на ICES (североизточната част на Атлантическия океан) и — по отношение на (части от) изключителните икономически зони около най-отдалечените региони на Португалия и Испания — в зони на CECAF (централната източна част на Атлантическия океан).

на средногодишното усилие, използвано в периода 1998—2002 г. — решение, което Испания безуспешно оспори⁸. Режимът се характеризираше и с опростяване, тъй като зоните и групите сходни риболовни дейности⁹ не бяха толкова подробно посочени. В допълнение риболовните дейности, свързани с дълбоководните видове, бяха изключени от него и се регулираха от специален режим, който не съдържаха регионални ограничения¹⁰. Установеният през 2003 г. режим на риболовното усилие има обща основна характеристика със своите предшественици, която го разграничава от режимите на риболовно усилие в рамките на многогодишните планове за управление — разпределението на усилието е фиксирано и не се променя ежегодно с промяната на целите на управлението или на разпределението на квотите за съответните запаси.

По отношение на характеристиките на флота режимът определя само минималната дължина на кораба (15 m; БЧЗ: 10 m). Това води до две важни последици. Първо, малките кораби, извършващи ежедневни риболовни рейсове, са изключени от управлението, освен в БЧЗ, където, поради ограничения обсяг на действие на този вид кораби, на практика само малките кораби от Ирландия са включени в управлението. Второ, контролът може да се осъществява с електронни средства в реално време, тъй като корабите над 15 m трябва да бъдат свързани към система за наблюдение на корабите (VMS) и от юли 2011 г. ще трябва да докладват за улова си ежедневно чрез електронен корабен дневник.

Като се имат предвид обширните зони, на които е подразделен установеният през 2003 г. режим на риболовното усилие, всяка зона обхваща голямо разнообразие от риболовни полета. По същия начин при разграничаването на риболовните операции се различават само три „цели вида“: дънни ресурси с изключение на дълбоководните видове, миди Сен Жак и морски рак/морски паяк. Това води до четири важни последици. Първо, при дънния риболов не се прави разграничение между практически силно променливия състав на улова (атлантическа треска/пикша/меджид; сайда; мерлуза/вдичари/мегрим; норвежки омар). Второ, трябва да се установи разграничение за целите на управлението между дълбоководния риболов и дънния риболов изобщо; този аспект ще бъде подложен на допълнителна оценка при текущия преглед на Регламент (ЕО) № 2347/2002. Трето, при управлението не се взема предвид въздействието на различните риболовни техники върху експлоатираните запаси. И накрая, режимът не засяга риболова на пелагични видове, като скумрия, херинга, сафрид, бял тон или риба меч.

Параметърът, за който се отнася ограничението на дейността, е броят на дните в морето, умножен по мощността на съответния кораб. Това води до две важни последици. Първо, параметърът е свързан с реалната дейност на кораба, но остава „номинален“ параметър на дейност, в смисъл че не се прави разлика между плавателното време и риболовното време. Второ, при него се отчита

⁸ Вж. дела С-36/04 и С-442/04.

⁹ Група сходни риболовни дейности е група риболовни операции, които имат за цел сходен вид (група от видове) риба, при които се използват сходни съоръжения, през един и същ период от годината и/или в една и съща зона, и които се характеризират със сходен режим на експлоатация.

¹⁰ Регламент (ЕО) № 2347/2002 на Съвета, ОВ L 351, 28.12.2002 г., стр. 6.

капацитетът на кораба, но само в смисъл, че по-мощен двигател означава по-голямо усилие.

Режимът не се отнася до риболовните съдове на трети държави и следователно те не са обвързани със спазването му.

2.2 Съответни правила в областта на наблюдението и контрола

Държавите-членки водят актуализирани списъци на корабите, които имат право да извършват риболов в рамките на установения през 2003 г. режим на риболовното усилие. С бъдещите правила за прилагане на новия регламент за контрол¹¹ тези кораби ще имат нужда от разрешение за риболов, като съответният списък ще се съхранява на централизирани официални уебсайтове на държавите-членки. За риболов в международни води се изисква допълнително разрешение за риболов¹².

Изчисляването на количеството усилие, изразходвано от корабите в дадена зона през времето, когато не са в пристанище, е описано подробно в регламента за контрол. Събирането на данни може да бъде свързано с корабните дневници и определянето на местоположенията чрез VMS. Комисията може да извърши приспадане от бъдещото разпределение на максимално допустимо усилие, когато дадена държава-членка е превишила ограничението на усилието. Мощността на двигателя на кораба ще подлежи на сертифициране и контрол.

2.3 Съответно управление на възможностите за риболов и на запасите

Разпределението на усилието за държавите-членки не е пряко свързано с управлението на рибните запаси. Въпреки това се предвиждат два механизма: когато държавите-членки обменят възможности за риболов, те могат да обменят и съответното усилие; не се дават други насоки как да се изчислява прехвърленото усилие. Освен това Комисията може да увеличи разпределеното усилие или да позволи прехвърляне на усилие между зоните, така че държавата-членка да може да използва напълно квотите си или да извърши неподлежащи на квоти риболовни дейности с проучвателна цел, ако това се подкрепя от научната оценка на запасите. Досега не са приети такива решения на Комисията.

Дънният риболов, който е предмет на установения през 2003 г. режим на риболовното усилие, подлежи до голяма степен на паралелно управление чрез общия допустим улов (ОДУ). Това важи особено за мерлуза, въдичари, мегрим, атлантическа треска, пикша, меджид, сребриста сайда, сайда, морска щука, морски език, писия, скатови и норвежки омар. Макар че ОДУ за много от тези запаси намаля по време на прилагането на режима, максималните нива на усилието останаха непроменени. Няколко други видове, които имат допълнителна търговска стойност при риболова, не подлежат на ОДУ, например калмари, сепия, камбала, малоуста писия, лиманда, барбуни, паут, лаврак, средиземноморски калкан, калкан, морски лястовици.

Бентосните видове, които се управляват чрез специфично разпределение на усилието, а именно миди Сен Жак и морски рак/морски паяк, също не

¹¹ Регламент (ЕО) № 1224/2009 на Съвета, ОВ L 343, 22.12.2009 г., стр. 1 (вж. по-специално членове 7—15, 26—32, 39—41, 106, 114—116, 124); вж. също Регламент (ЕО) № 2103/2004 на Съвета, ОВ L 365, 10.12.2004 г., стр. 12.

¹² Вж. член 3 от Регламент (ЕО) № 1006/2008 на Съвета, ОВ L 286, 29.10.2008 г., стр. 33.

подлежат на ОДУ. Те се управляват допълнително на национално, регионално и местно равнище. Уловът на ценните миди Сен Жак се регулира по-силно по отношение на сезоните и използването на уреди, особено в атлантическите региони на Франция и в Уелс. Много често съществува система за самоуправление на крайбрежния риболов, чиято цел е да се избегне свръхпредлагането на пазара или да се организира възстановяването на плантациите от тези ресурси. Голяма част от улова на тези два бентосни вида не попада в обхвата на установения през 2003 г. режим на риболовното усилие, тъй като се извършва от малки кораби.

Разпределението на усилието в рамките на установения през 2003 г. режим на риболовното усилие не засяга по-рестриктивните правила относно усилието в рамките на плановете за управление. Понастоящем в западните води са в сила три плана за управление, които предвиждат ограничения на усилието, променящи се с промяната в състоянието на запасите — планът за атлантическа треска във водите на запад от Шотландия и в Ирландско море, планът за морски език в западната част на Ламанш и планът за южен хек и норвежки омар във водите около Иберийския полуостров¹³.

3. ПРИЛАГАНЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА УСИЛИЕТО ОТ СТРАНА НА ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ

Всички засегнати държави-членки са разработили инструменти за събиране на данни, наблюдение и докладване с цел управление на усилието в рамките на установения през 2003 г. режим на риболовното усилие. За определяне на използването на усилието се използват предимно страниците на корабните дневници заедно с данни от VMS (освен за ирландските кораби с дължина под 15 m в БЧЗ). В повечето случаи Комисията получава своевременно месечните доклади относно използването на усилието. Държавите-членки закриват риболова при изчерпване на разпределеното усилие, като понякога се опитват да избегнат или отложат това закриване чрез придобиване на допълнително усилие от други държави-членки. Най-активни в този обмен са Белгия, Нидерландия и Ирландия.

Изчисляването на риболовното усилие на практика не е напълно хармонизирано. Колкото е по-съгласуван методът, толкова по-лесно ще се използва научният анализ на развитието на усилието, тъй като последният се основава на хармонизираните методи от Рамката за събиране на данни¹⁴ на Общата политика в областта на рибарството.

4. ОЦЕНКА

При настоящата си организация режимът на усилието има предимството, че действа като предпазна мярка срещу изместването на усилието от една зона в друга и срещу извършването на нови риболовни дейности с проучвателна цел без наличието на научно становище. Ограниченото прилагане на режима само за по-големите кораби е продиктувано от принципа на пропорционалността и

¹³ Регламент (ЕО) № 1342/2008 на Съвета, ОВ L 348, 24.12.2008 г., стр. 20, Регламент (ЕО) № 2166/2005 на Съвета, ОВ L 345, 28.12.2005 г., стр. 5 и Регламент (ЕО) № 509/2007 на Съвета, ОВ L 122, 11.5.2007 г., стр. 7.

¹⁴ Регламент (ЕО) № 199/2008 на Съвета, ОВ L 60, 5.3.2008 г., стр. 1.

осъществимостта на контрола. Правилата за контрол претърпяха развитие — от 2012 г. корабите с дължина 12 метра и над нея ще трябва да имат VMS на борда. Изключването на по-малките кораби има фактическо въздействие върху пространствения обхват на режима, тъй като се предполага, че по-малките кораби действат в рамките на зоната от 12 морски мили през по-голямата част от годината. В рамките на тези пространствени граници крайбрежната държава може по принцип да регулира риболова самостоятелно¹⁵, без да съществува обаче ясна пространствена граница между международния и местния режим.

Достоинствата на пространствения подход се състоят в неговата опростеност и в съгласуваността му с концепцията за екорегиионите, освен по отношение на източната част на Ламанш, която днес се смята за принадлежаща към екорегииона на Северно море, а не към този на Келтско море.

Поради статичния си характер установеният през 2003 г. режим на риболовното усилие не може да се използва за управление на запасите или на многовидовия риболов; режимът не е предвиден за тази цел. Поради определянето на един единствен вид дънен риболов и пространственото разделяне на обширни зони настоящият режим става прекалено тромав, за да бъде свързан пряко с управлението на запасите или с управлението по видове сходни риболовни дейности. Също така и зоните на управление на усилието не винаги съвпадат с най-важните зони за управление на ОДУ¹⁶. Един общ режим на усилието обаче би могъл да съдържа потенциалната възможност за свързване с биологичните параметри, а оттам и с бъдещи съображения от гледна точка на управлението, при условие че тези параметри са в състояние да отразяват състоянието на различни видове запаси едновременно.

Режимът би могъл да има по-голямо значение за управлението на улова на миди Сен Жак и на раци, като се има предвид, че уловът на посочените видове не подлежи на ОДУ. По отношение на управлението на улова на раци обаче параметърът на управление „kW-дни“ не е достатъчно значим, тъй като натискът от риболов зависи главно от броя на извадените винтери¹⁷, а между този параметър и мощността на двигателя няма значима зависимост. Освен това режимът не се възползва от местните и регионалните подходи на управление, които биха могли да се отнасят едновременно за малки и големи кораби. От своя страна развитието на местната политика понякога е затруднено, ако зависи от сътрудничеството с флотите на съседните държави, експлоатиращи едни и същи запаси.

Наличието на данни от VMS и на записи за дневния улов чрез електронните корабни дневници следва да гарантира по-голяма прозрачност при прилагането на режима. Събирането на данни от VMS за отделните зони на управление е дейност, която крайбрежните държави вече могат да извършват и по отношение на действащите в техни води кораби на други държави-членки, а с прилагането на реформата на системата за контрол се предвижда подобен механизъм и по отношение на информацията от корабния дневник.

¹⁵ Вж. членове 9 и 17 от Регламент (ЕО) № 2371/2002 на Съвета, ОВ L 358, 31.12.2002 г., стр. 59.

¹⁶ По-специално зона VIII на ICES за управление на риболовното усилие включва водите на Кантабрийско море, а те се управляват заедно с португалските крайбрежни води по отношение на ОДУ за мерлуза, морски дявол и мегрим.

¹⁷ Други важни уреди: кораби с мрежени уреди и траулери за морски раци във Франция (прилов), кораби с мрежени уреди за улов на морски паяци във Франция и Обединеното кралство.

Проверката на данните относно усилието е по-трудна, отколкото наблюдението на улова, тъй като не е възможна кръстосана проверка с данни от пазара. Това е аргумент в полза на приемане на информацията от VMS, която с развитието на техническите стандарти става все по-надеждна и по-точна, като отправна точка за целите на управлението, след което да се предвиди механизъм за прозрачност по отношение на националното изчисляване на риболовното усилие.

Подобряването на прозрачността при изчисляване на усилието е освен това допълнителен ефект от научния анализ на данните за усилието, събрани в обхвата на Рамката за събиране на данни, който анализ се провежда по отношение на западните води от 2009 г. насам.

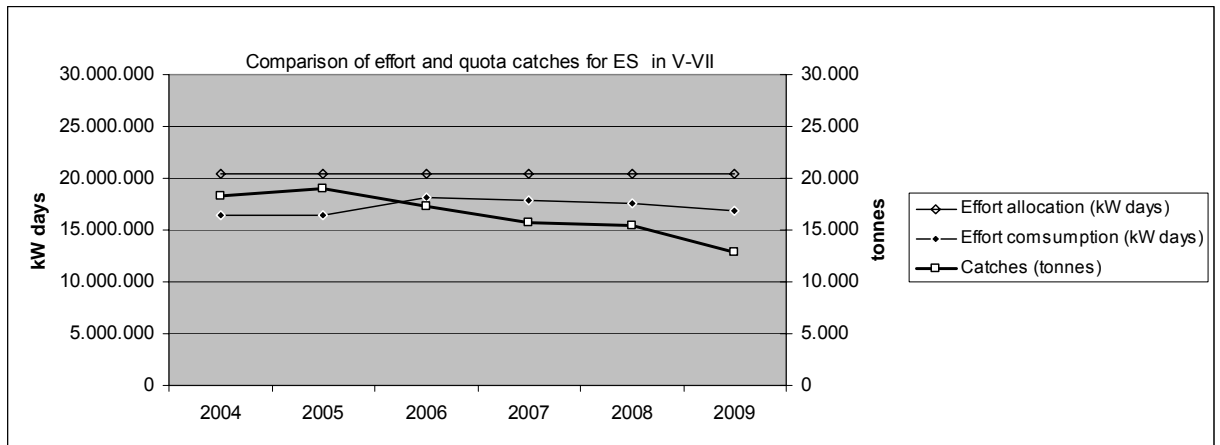
Със сертифицирането и контрола на мощността на двигателя невярното деклариране на мощността на двигателя ще намалее в бъдеще и по този начин параметърът kW ще стане по-надежден.

5. РЕЖИМ НА УСИЛИЕТО В СЕВЕРОЗАПАДНИТЕ И ЮГОЗАПАДНИТЕ ВОДИ

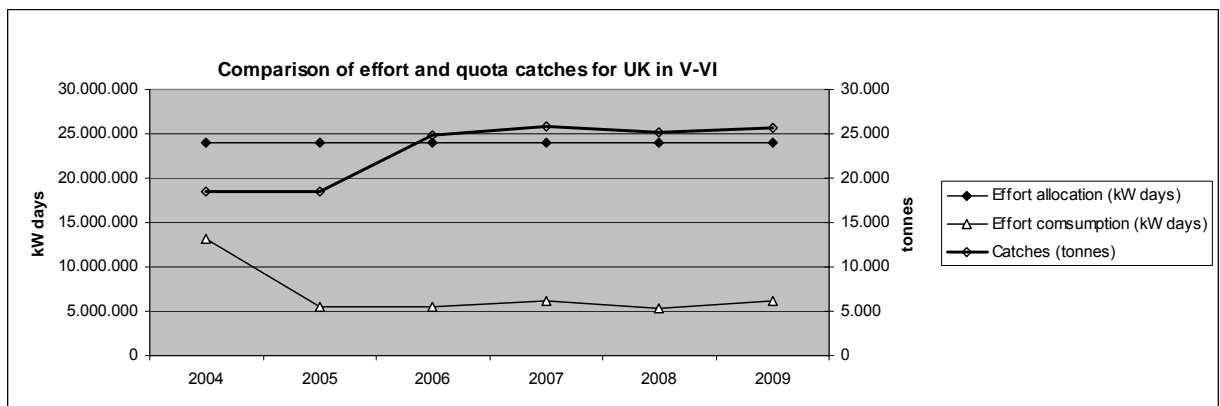
5.1 Северозападни води

Франция и Обединеното кралство получават безспорно най-големия дял от разпределеното усилие за дънен риболов в зони V-VI (на запад от Шотландия) и VII (Келтско море) на ICES, следвани от Испания и Ирландия (вж. *таблица 1a* от работния документ на службите на Комисията, който придружава настоящото съобщение). Що се отнася до съобщеното от държавите-членки използване на усилието, изглежда, че само Германия, Испания и Нидерландия използват повече от половината от годишните разпределени количества, като Испания (на запад от Шотландия) и Нидерландия (Келтско море) са достигали до пълно използване на максималните количества през някои години.

На следващите фигури е показано като пример развитието на усилието при дънния риболов и улова на съответните ключови видове в рамките на квоти, извършен от испански кораби в зони V-VI и VII и от британски кораби в зона V-VI. Макар че съотношението между усилието и улова в рамките на квоти е твърде различно в различните държави-членки, вижда се, че използването на усилието е стабилно от години насам, а в случая с Испания — дори когато наличните количества от видовете, за които се прилагат квоти, показват тенденция към намаляване.

Фигура 1. Сравнение между докладваното усилие и улова в рамките на квоти¹⁸ за Испания, общо в V-VI и VII

Фигура 2. Сравнение между докладваното усилие и улова в рамките на квоти¹⁹ за Обединеното кралство в V-VI

Корабите, извършващи риболов на дънни видове на запад от Шотландия, са понастоящем много по-засегнати от плана за атлантическата треска. Това се отнася особено за Ирландия и Обединеното кралство. В таблицата по-долу е дадено като пример сравнение между съответните режими на усилието за посочените държави-членки. Следва да се отбележи, че пространственият обхват и обхватът по отношение на флота в двата режима не са едни и същи, но в голяма степен се припокриват:

Субект	Разпределено усилие в западните води	Съобщено използване на усилието в западните води	Първоначално разпределение на усилието съгласно плана за атлантическата треска ²⁰	Съобщено използване на усилието съгласно плана за атлантическата треска

¹⁸ Взети са предвид: мерлуза, морски дявол, мегрим, норвежки омар. Видовете морска щука и скатови, които са също така важни, не можаха да бъдат взети предвид поради несъвпадането на зоните или липсата на времеви редове.

¹⁹ Взети са предвид: треска, пикша, меджид, сайда, морски дявол, норвежки омар.

²⁰ Това първоначално разпределение подлежи на текущи корекции през годината, по-специално увеличение на усилието в замяна на мерки за избягване на улова на треска.

Ирландия, kW-дни през 2009 г. на запад от Шотландия	2 324 932	818 595 (35 %)	826 543	636 462 (77 %)
Обединено кралство, kW-дни през 2009 г. на запад от Шотландия	24 017 229	6 209 268 (26 %)	7 140 713	8 208 153 (115 %)

Таблица 2: Режими на усилието във водите на запад от Шотландия за дънния риболов, извършван от Обединеното кралство и Ирландия.

Доколкото планът за атлантическата треска разрешава групите кораби, които не ловят атлантическа треска, да бъдат изключени от предвидения в него режим на усилието, режимът за западните води продължава да играе ролята на обща рамка.

По отношение на улова на миди Сен Жак и на раци (вж. *таблица 1б* от работния документ на службите на Комисията) Ирландия изведе кораби от експлоатация, за да гарантира непрекъснатото спазване на тавана на усилието за миди Сен Жак.

5.2 Югозападни води, с изключение на най-отдалечените региони

Испания и Франция получават безспорно най-големия дял от разпределеното усилие за дънен риболов в зони VIII и IX на ICES, следвани от Белгия (вж. *таблица 2* от работния документ на службите на Комисията). Що се отнася до съобщеното от държавите-членки използване на усилието, изглежда, че корабите на Испания и Белгия действат при максимално използване на възможностите, докато усилието, използвано от Франция, е намалено значително. В зона IX на ICES — от Южна Галисия до залива Кадис — могат да извършват риболов на дънни видове само корабите на Испания и Португалия. Испанските кораби изглежда действат близо до максималното ограничение, а португалските кораби са намалили използваното усилие.

Усилието по отношение на миди Сен Жак и на раци в посочените зони е запазено за Франция (зона VIII) и Испания (зони VIII и IX). Тук също изглежда, че само испанските кораби действат близо до максималните ограничения.

6. УСИЛИЕ И УСЛОВИЯ ЗА РИБОЛОВНИ ДЕЙНОСТИ ОКОЛО АЗОРСКИТЕ ОСТРОВИ, КАНАРСКИТЕ ОСТРОВИ И МАДЕЙРА

6.1 Контекст

С Договора за присъединяване на Испания и Португалия от 1985 г. беше въведен механизъм на ежегодни решения на Съвета за регулиране на взаимния достъп до изключителните икономически зони около Азорските острови, Мадейра и Канарските острови. В последвалите решения на Съвета се запази изключителният достъп на националните кораби до всяка от зоните, с малки изключения по отношение на риболова на някои видове риба тон. Следващият режим на риболовното усилие, установен през 1995 г., действаше на практика като продължение на посочения режим, като забраняваше достъпа на модерни кораби за риболов на риба тон и определяше изчерпателно допустимото усилие на равнището на най-отдалечения регион. Установеният през 2003 г. режим на риболовното усилие намали степента на изключителност с оглед на принципа за свободен достъп до водите на Общността — първо, като създаде специален

режим за достъп на местните флоти до водите на островите в рамките на 100 морски мили от брега, и второ, като изключи дълбоководният риболов от регулирането на усилието, свързано с островите. По-късно тези решения бяха оспорени безуспешно от правителството на Азорските острови²¹.

Установеният през 2003 г. режим на риболовното усилие постановява, че във водите до 100 морски мили от изходните линии на Азорските острови, Мадейра и Канарските острови заинтересованите държави-членки могат да ограничат риболова до риболовните кораби, регистрирани в пристанищата на тези острови, с изключение на корабите, традиционно осъществяващи риболовна дейност в тези води. В Комисията няма сведения за нито едно национално законодателство, прилагащо това ограничение на достъпа по отношение на кораби, които не са местни. Изглежда обаче, че споменатото ограничение е признато като факт. Освен това през 2008 г. Испания и Португалия подписаха двустранно споразумение²², с което взаимният достъп на флотите на островите се ограничава на общо 38 кораба, заедно с редица технически спецификации.

6.2 Управление на усилието

Усилието за дънен риболов, разпределяно в рамките на установения през 2003 г. режим на риболовното усилие, се запазва за Португалия в зоните на Азорските острови, и за Испания и Португалия — в зоните на управление, които се отнасят до Мадейра и до Канарските острови. Продължава да е от значение само дънният риболов около Канарските острови. Уловът на миди Сен Жак не е възможен в нито една от посочените зони, а уловът на раци е разрешен само за Испания около Канарските острови (вж. *таблица 4* от работния документ на службите на Комисията). Като се има предвид, че най-важните риболовни дейности са свързани с дълбоководните видове и далекомигриращите едри пелагични видове, тоест видове, които вече не са обхванати от този режим, то режимът на риболовното усилие има много ограничен ефект и значение. Двете правителства — на Азорските и на Канарските острови — изтъкнаха своя интерес към преразглеждане на съдържанието на режима за достъп, включително на пространствения му обхват, в контекста на реформата на ОПОР.

7. РЕЖИМ НА УСИЛИЕТО В БИОЛОГИЧНО ЧУВСТВИТЕЛНАТА ЗОНА

7.1 Контекст

БЧЗ е подзона на Келтско море в рамките на изключителните икономически зони на Ирландия и Обединеното кралство, която е създадена изключително с цел отделно управление на риболовното усилие след 2004 г. Границите на тази зона бяха определени въз основа на научната информация за висока концентрация на млади екземпляри мерлуза. БЧЗ се припокрива със зоната за технически мерки, в която се изисква използването на мрежи с по-голям размер на отворите във връзка с мерките за възстановяване²³ на запасите от северна мерлуза; границите са показани в работния документ на службите на

²¹ Вж. дела T-37/04 и C-444/08.

²² Споразумение относно дейностите на традиционния риболовен флот на Азорските острови, Мадейра и Канарските острови, подписано в Брага на 21.1.2008 г.

²³ Регламент (ЕО) № 494/2002 на Комисията, ОВ L 77, 20.3.2002 г., стр. 8.

Комисията. Създаването на този участък беше оспорено безуспешно от Испания²⁴.

7.2 Управление на усилието

Франция получава най-големия дял от разпределеното усилие за дънен риболов в БЧЗ, следвана от Ирландия, Испания и Обединеното кралство (вж. *таблица 3* от работния документ на службите на Комисията). Що се отнася до съобщеното от държавите-членки използване на усилието, изглежда, че в тази зона са най-активни корабите на Испания, следвани от тези на Ирландия. Съответно само Испания извършва риболов, който е близо до максималните ограничения на усилието.

Уловът на миди Сен Жак понастоящем се извършва само от ирландски кораби, макар че Франция също има разпределено риболовно усилие. По отношение на улова на раци изглежда, че Ирландия е най-активна и извършва улов, който е близо до максималните ограничения на риболовното ѝ усилие, докато Франция изглежда запазва голям резерв от риболовно усилие.

7.3 Биологична оценка

В контекста на други мерки за опазване Комисията поиска от ICES научно становище относно въздействието от регулирането на усилието в БЧЗ. ICES даде становище, че границите на БЧЗ съвпадат с главната развъдна зона за мерлуза и морски дявол, както и със зоната за размножаване на мегрим и в по-малка степен — на мерлуза. В допълнение границите се припокриват с важни зони за размножаване и развъждане на пикша и меджид, макар че това се отнася повече до крайбрежните райони и следователно засяга по-малко международните флоти, които действат повече в южната и западната част на БЧЗ. ICES смята, че въздействието на БЧЗ върху подобряващото се състояние на мерлузата е неясно, но е на мнение, че в съчетание с техническите мерки съществуването на БЧЗ може да се е отразило благоприятно на мегрима и морския дявол. ICES подчертава, че ограниченията на усилието изглежда нямат рестриктивен характер за повечето държави, но подкрепя запазването на тази мярка, за да се избегнат нежелани промени в моделите на риболов; при запазването на мярката Съюзът следва да определи ясни цели за опазване по отношение на БЧЗ, които да бъдат внимателно и прозрачно проследени.

8. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Установеният през 2003 г. режим на риболовното усилие успя да създаде условия за пълното интегриране на Испания и Португалия в системата от основни правила на ОПОР. С оглед на статичния си характер, той вече не ограничава дейността на флота на повечето държави-членки в значителен брой зони, като се има предвид непрекъснатото свиване на общия капацитет на флота²⁵ и намаляването на възможностите за риболов на видовете, за които се прилагат квоти. За сметка на това впоследствие в няколко зони бяха разработени специфични за даден вид риболов режими на усилието, свързани с

²⁴ Вж. дела С-36/04 и С-442/04.

²⁵ Вж. годишния доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно усилията на държавите-членки през 2008 г. с оглед постигане на устойчив баланс между риболовния капацитет и възможностите за риболов, COM(2010)60 окончателен.

ежегодните становища по отношение на запасите. Би могло да е възможно бъдещото свързване на широкомащабен режим на риболовното усилие с периодични становища по отношение на запасите при смесения риболов; това обаче ще изисква по-подробни определения на риболовните дейности. По отношение на БЧЗ режимът е поставен в контекста на технически мерки и заедно с тях е доказал, че способства за подобряването на състоянието на някои важни запаси. Научните становища сочат, че бъдещите ограничения следва да бъдат по-ясно свързани с целите за управление на ресурсите.

Управлението посредством риболовното усилие може да представлява важно средство при улова на миди Сен Жак и на раци, тъй като те не са ограничени от ОДУ. Обаче параметърът, който се използва за управление понастоящем, не е достатъчно точен, особено що се отнася до улова на раци, и режимът следва да е в състояние да реагира на свързаните с управлението инициативи на заинтересованите лица, което в момента не е така.

По отношение на най-отдалечените региони в източната част на Атлантическия океан режимът представлява широка рамка, допълнена само отчасти от националното законодателство. Най-важният риболов (едри пелагични видове и дълбоководни видове) не е регулиран по начин, който да достига до регионалното равнище